

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมของบุคคล การให้การศึกษาแก่เยาวชนต้องจัดให้ได้อย่างครบถ้วนเหมาะสม ทั้งด้านวิชาการ การปฏิบัติ ความประพฤติ ตลอดจนด้านความคิด จิตใจและด้านคุณธรรมเพื่อให้เยาวชนมีแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างครบถ้วน อันจะช่วยให้บุคคลเหล่านี้ได้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี เพียบพร้อมไปด้วยคุณสมบัติ ความสามารถ สร้างตนเองได้และดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 66 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษหรือฟื้นฟูจารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน มาตรา 73 บุคคลมีหน้าที่รับการศึกษาอบรม พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาตรา 86 รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมการประดิษฐ์หรือการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ รักษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, 24 สิงหาคม 2550, หน้า 18-28)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรา 23 การจัดการศึกษา ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา เน้นความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ

การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืนเน้นความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาเน้นความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, 14 สิงหาคม 2542, หน้า 5-12) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำวิชาความรู้จากสถานศึกษาไปปรับใช้ในท้องถิ่น หรือเพื่อเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษาได้ ส่วนกิจกรรมนอกหลักสูตรนั้น หน่วยงานการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างก็เป็นการสนองนโยบายการศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษาเพื่อปวงชน ลักษณะของกิจกรรมก็เป็นการจัดเพื่อการศึกษาในท้องถิ่น นั่นเองส่วนเนื้อหาและรูปแบบของกิจกรรมก็มีหลากหลาย เป็นไปตามจุดประสงค์และปรัชญาการศึกษาที่แต่ละองค์กรยึดเป็นสำคัญ

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ โดยมีจุดหมาย ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม ในด้านโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ให้กว้างขวางหลากหลาย ทั้งทางด้านวิชาการและด้านอาชีพ การเสริมสร้างบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ศักยภาพ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 6) ดังนั้นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามความถนัดและความสนใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ทักษะ ความสามารถพิเศษที่นำไปสู่ความเป็นเลิศหรือศิลปิน เป็นนักอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ประจำปี 2550 ถึง 2551 จะขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ขึ้นอยู่กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

และองค์คณะบุคคลต่างๆ ที่ให้ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ บริหารจัดการศึกษา โดยการขับเคลื่อนนโยบาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ปี พ.ศ.2550 – 2551 โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัด ใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา โดยอยู่ภายใต้กรอบกลยุทธ์และกิจกรรม เพื่อนำสู่เป้าหมายการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน และการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3, 2550, หน้า 14-22) ดังปณิธานสำหรับเป็นข้อคิดและแนวทางในการปฏิบัติงาน ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 คือ ให้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครู โดยสมบูรณ์ด้วยหลักธรรมและหลักวิชาชีพ โดยเข้าร่วมในกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาและปลุกฝังจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชน หวงแหนและธำรงรักษา อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ให้สถานศึกษาร่วมมือประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ทุ่งดอกกระเจียวของชาวชัยภูมิ ให้คนทั่วๆ ไปได้รู้จักมากยิ่งขึ้น ตลอดจนพัฒนาคนสู่อาชีพอิสระต่อไป ทุ่งดอกกระเจียว เปรียบเสมือนราชินีแห่งมวลดอกไม้ของขุนเขาพังเหย ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ที่ทุกคนได้ตั้งใจมาดู มาชมความงามตระการตา ดอกสีชมพูอมม่วงที่ดาดดาษาไปทั่วทั้งผืนป่า ตัดกับสีเขียวขจีของต้นหญ้าและโขดหิน ประดับกับเทพจากสรวงสวรรค์ ประทานให้กับผืนแผ่นดินของที่นี่ อีกทั้งยังเป็นทุ่งดอกกระเจียวที่ใหญ่ที่สุดและงดงามที่สุดในประเทศไทยอีกด้วย (<http://www.Tour.Thai.com>)

ดอกกระเจียว จัดว่าเป็นเพชรเม็ดงามของชาวชัยภูมิ ที่ถูกห้อมล้อมไปด้วยธรรมชาติอันสวยงามสดงดงาม ไว้ให้ชาวชัยภูมิได้พิจารณาเจียรนัย และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่ายั่งยืนตราบนานเท่านาน เท่าที่คนชัยภูมิจะช่วยกันอนุรักษ์ ดูแล รักษาและพัฒนาไว้ได้ ดอกกระเจียวจัดเป็นไม้ดอกไม้ที่มีสีสันสดใส มีความสวยงามแปลกตา ดอกมีสีชมพูอมม่วง ซึ่งจะออกดอกในช่วงฤดูฝนเท่านั้น ระหว่างช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม บุคคลใดก็ตามที่ไม่ได้มาเที่ยวชมในช่วงนี้ ก็จะไม่เห็นความสวยงามของดอกกระเจียวต้องรอจนกว่าจะถึงปีต่อไป ความงามของดอกกระเจียวสามารถอยู่คงทนได้เป็นเวลานาน ซึ่งสร้างความประทับใจให้กับผู้มาเที่ยวชมในที่แห่งนี้ได้เป็นจำนวนมาก จนบางครั้งก็เด็ดดอกกระเจียวเพื่อนำกลับไปเป็นของฝากหรือของที่ระลึกให้กับคนใกล้ชิดได้รู้จักและชื่นชมความงามอีกด้วย ซึ่งส่งผลให้ทุ่งดอกกระเจียวมีความสวยงามลดลง ประกอบกับในปัจจุบันกำลังเจอปัญหาสภาวะโลกร้อน ฝนไม่ตกตามฤดูกาล จึงทำให้ดอกกระเจียวออกดอกไม่สมบูรณ์เต็มที่ การออกดอกเริ่มลดน้อยลง และความสวยงามก็น้อยลงตามไปด้วย

จากความเป็นมาและเหตุผลดังกล่าวคณะผู้ศึกษาค้นคว้า จึงได้คิดประดิษฐ์ดอกกระเจียวที่เหมือนของจริงจากทุ่งดอกกระเจียวขึ้น เพื่อเป็นของฝากหรือของที่ระลึก และเป็นการเผยแพร่ให้

บุคคลอื่นๆ ที่ไม่ได้มาที่วชมในที่แห่งนี้ ได้รู้จักและชื่นชมความงามของดอกกระเจียวอีกด้วย ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืนต่อไป จึงได้มีการพัฒนาประดิษฐ์ของดอกกระเจียวที่เหมือนของจริงจากธรรมชาติให้มากที่สุดขึ้น

ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 คณะผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความประสงค์ที่จะสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว สำหรับนักเรียนที่เรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมชุมนุมงานประดิษฐ์) ช่วงชั้นที่ 3 โดยการนำเอาผ้าต่วนมาประดิษฐ์ตกแต่งให้สวยงามเป็นดอกกระเจียวที่เหมือนของจริงจากตามธรรมชาติขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประดิษฐ์ดอกกระเจียวได้ ตลอดจนสามารถนำวิธีการและขั้นตอนในการประดิษฐ์ดอกกระเจียวไปใช้ในการผลิตชิ้นงานใหม่ และนำไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวต่อไปได้ อีกทั้งเพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างสมดุลยั่งยืน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่จะก่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างและศึกษาความเหมาะสมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว
2. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว
3. เพื่อประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว ครั้งนี้ทำได้

1. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว สามารถใช้กับนักเรียนที่เรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมชุมนุมงานประดิษฐ์) ช่วงชั้นที่ 3
2. เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมอื่นๆ ได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขอบเขตแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและศึกษาความเหมาะสมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

- ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการประดิษฐ์ดอกกระเจียว

จำนวน 5 ท่าน

- กลุ่มนำร่องการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว ครั้งที่ 1 นักเรียนโรงเรียนเริงรมย์วิทยาคม จำนวน 5 คน

- กลุ่มนำร่องการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว ครั้งที่ 2 นักเรียนโรงเรียนโคกเพชรวิทยาคาร จำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว หลังจากที่คุณครูผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนโคกเริงรมย์ศิลปาคาร ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ทางคุณครูผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้สร้างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย

2.1 หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว ซึ่งประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ เนื้อหา โครงสร้าง ผังมโนทัศน์ แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล เกณฑ์การผ่าน สื่อการอบรม ตารางการฝึกอบรม คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม วัน เวลา และสถานที่

2.2 เอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่

2.2.1 คู่มือสำหรับผู้ให้การฝึกอบรม ประกอบด้วย คำชี้แจงสำหรับผู้ให้การฝึกอบรม บทบาทของผู้ให้การฝึกอบรม จุดประสงค์ เนื้อหาการฝึกอบรม โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล เกณฑ์การผ่าน ตารางการฝึกอบรม คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม วัน เวลา และสถานที่ แผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมหน่วยที่ 1-7

2.2.2 คู่มือสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วย คำชี้แจงสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม จุดประสงค์ เนื้อหาการฝึกอบรม โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การวัดผลและประเมินผล เกณฑ์การผ่าน ตารางการฝึกอบรม คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม วัน เวลา และสถานที่ ใบความรู้การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมหน่วยที่ 1-7

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมชุมนุมงานประดิษฐ์) โรงเรียนโคกเจริญมยศิลป์คาร จำนวน 30 คน ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรจัดกระทำ คือ การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

ตัวแปรตาม คือ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมชุมนุมงานประดิษฐ์) โรงเรียนโคกเจ็ยมยศิลป์คาร จำนวน 30 คน ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรจัดกระทำ คือ การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอกำหนดความหมายของศัพท์เฉพาะในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว หมายถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างและศึกษาความเหมาะสมหลักสูตรฝึกอบรม 2) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 3) การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

2. หลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง เอกสารหลักสูตรสำหรับการจัดฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว ที่มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ เนื้อหา โครงสร้าง ผังมโนทัศน์ แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล เกณฑ์การผ่าน สื่อการอบรม ตารางการฝึกอบรม คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม วัน เวลา และสถานที่

3. คู่มือสำหรับผู้ให้การฝึกอบรม หมายถึง เอกสารประกอบหลักสูตรสำหรับผู้ให้การฝึกอบรมนำไปใช้ในการวางแผนจัดฝึกอบรม เรื่องการประดิษฐ์ดอกกระเจียว โดยมีองค์ประกอบคือ คำชี้แจงสำหรับผู้ให้การฝึกอบรม บทบาทของผู้ให้การฝึกอบรม จุดประสงค์ เนื้อหาการฝึกอบรม

โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล เกณฑ์การผ่าน ตารางการฝึกอบรม คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม วัน เวลา และสถานที่ แผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมหน่วยที่ 1-7

4. คู่มือสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง เอกสารประกอบหลักสูตรสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมใช้ประกอบการฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว โดยมีองค์ประกอบคือ คำชี้แจงสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม จุดประสงค์ เนื้อหาการฝึกอบรม โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การวัดผลและประเมินผล เกณฑ์การผ่าน ตารางการฝึกอบรม คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม วัน เวลา และสถานที่ ใ้ความรู้การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมหน่วยที่ 1-7

5. การประดิษฐ์ดอกกระเจียว หมายถึง การนำผ้าต่วนมาประดิษฐ์ตามขั้นตอน วิธีการ และตกแต่งเพิ่มเติมด้วยวัสดุอื่นๆ ให้เป็นดอกกระเจียว ที่มีความสวยงาม คงทน เพื่อให้เหมือนของจริงจากตามธรรมชาติมากที่สุด

6. ทักษะการปฏิบัติงาน หมายถึง ความชำนาญในการปฏิบัติการประดิษฐ์ดอกกระเจียวที่วัดได้จากแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่คณะผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นโดยมีรายการประเมินการประดิษฐ์เป็นดอก ประดิษฐ์เป็นช่อ ประดิษฐ์ชิ้นงานใหม่ ผลงานสำเร็จโดยมีเกณฑ์การผ่านทักษะในการปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

7. การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว หมายถึง การตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมโดยการประยุกต์ใช้วิธีการเชิงระบบ 2 ด้าน ได้แก่ด้านปัจจัย (Input) ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้ เอกสารประกอบการฝึกอบรม สื่อวัสดุประกอบการฝึกอบรม วิทยากร สถานที่ ระยะเวลา
2) ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้ รูปแบบการฝึกอบรม ขั้นตอนการดำเนินการฝึกอบรม เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และความเป็นกันเองในระหว่างการฝึกอบรม

8. เกณฑ์ร้อยละ 80 หมายถึง เกณฑ์ตัดสินการประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน(กิจกรรมชุมนุมงานประดิษฐ์)โรงเรียนโคกเจริญมัย ศิลปาคาร จำนวน 30 คน เรื่อง การประดิษฐ์ดอกกระเจียว โดยใช้เทียบกับเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไปของคะแนนเต็มและอยู่ในระดับดีมาก